

שני קורסים לשבעים רפתנים חדשים

אלי סמסון, המחלקה לבקר, שה"מ

וריווחיות גבוהה, מנוהלת היטב וללא מבנים ומכון חליבה סופר-מודרניים; ברפת בית-הספר החקלאי מאיר שפייה כדי לראות את מערכת הזיהוי האלקטרונית, הפדומטרים ואיסוף ועיבוד הנתונים הממוחשב מבית היוצר של צח"מ אפיקים; וברפת עין-שמר כדי לראות מכון חליבה חדש יחסית, סככת לכיש גדולה ורפת מנוהלת היטב. במשך כל השבוע ירדו גשמי זעף ורק בעת הסיוור היו מעט הפוגות. אמנם, חזרנו יבשים אך קיבלנו "תמונת מצב" נאמנה, כיצד נראית הרפת הישראלית הטיפוסית לאחר עשרות אחדות של מילימטרים של גשם, לתדהמתם הרבה של רפתני הערבה, שאינם מורגלים במראה פרות ורפתנים בוססים בבוק. האכסניה של מלון תדמור מאפשרת תנאי למידה נוחים ולדברי המשתתפים השיג הקורס את מטרותו. בקורס זה השתתפו 42 איש. בקורס השני, שהתקיים כעבור שבועיים, היתה כמעט אותה תכנית, עם אותם המרצים ועם אותו סיוור, במקום בשפייה ביקרנו ברפתות החדשות של כפר ויתקין. ההבדל המהותי היחיד, הקורס התנהל בשפה האנגלית והמשתתפים היו רפתנים, שאינם שולטים עדיין בשפה העברית ומתנדבים שעובדים ברפת תקופה יותר ממושכת. מדוע ולמי מוצאת המחלקה לבקר בשה"מ לנחוץ לארגן קורסים לרפתנים באנגלית? שאלה זו אנחנו נשאלים כל פעם מחדש. לפני כל מחזור של קורס כזה, וזה כבר המחזור האחת-עשרה שהתקיים במרוצת השנים האחרונות. פשוט

בחדש נובמבר 1987 נשלחו לכל אחד ממשקי הבקר לחלב שני זימונים, לשני קורסים בסיסיים לרפתנים מתחילים. מטרת הקורסים היתה להקנות רקע מקצועי בסיסי וראשוני לרפתנים העובדים ברפת תקופה קצרה בלבד ועדיין לא היו בהשתלמות מקצועית כלשהי. לקורס הראשון, שנועד ל-20 בנובמבר 1987 במלון תדמור בהרצליה, היה "שטפון" של נרשמים ונאלצנו לדחות את אלה שאיחרו להירשם. המשתתפים היו בחלקם תלמידי כתות י"א-י"ב שעובדים ברפתות בקיבוצים ובבתי-ספר חקלאיים, ובחלקם רפתנים מכל רחבי הארץ. יצוינו במיוחד המשקים אשדות-יעקב מאוחד וגבים, ששלחו שלושה משתתפים כל אחד, והמשקים בית-השטה, כפר המכבי, לביא, גרופית, שפיים ובית-קשת ובית-הספר החקלאי אשל הנשיא, ששלחו שני משתתפים כל אחד. כמו כן, יש לציין את ההשתתפות הנאה של משקי הערבה גרופית, יהל, קטורה וסמר. לאור ההיענות הרבה אנחנו שוקלים עריכת מחזור נוסף של הקורס באביב. בקורס מסוג זה ניתנות שעות הרצאה אחדות על כל אחד מהנושאים המקצועיים המרכזיים, שבהם נתקל העובד החדש ברפת. הזנת פרות ובני בקר, חלב וחליבה, בריאות ורביה, ממשק וכלכלה - הכל במטרה לעורר סקרנות, להציג את חשיבות הנושאים ומורכבותם ולפתוח פתח ללמוד את הנושאים ביתר העמקה בעתיד. ביום האחרון של הקורס נערך סיוור מקצועי: במשק שדותיים כדי לראות רפת בעלת תנובה

אפריקה, אירלנד, קפריסין וישראל. הישראלי מתעתד לצאת לעזרת הרפת ביישוב חדש של דוברי אנגלית ורצה ללמוד את הטרמינולוגיה המקצועית האנגלית. חלק מהם היו מעורבים בגידול בקר עוד בארצותיהם ואיתם היה מעניין להחליף דברים, חלק עובדים ברפת כבר שנים רבות וחלקם טירוניהם לגמרי. גם קורס זה עבר בהצלחה ולשביעות רצון המשתתפים.

בשני הקורסים קיבלו 70 רפתנים ראשית של ידע עיוני על גידול בקר. כמה מהם ימשיכו בהתמדה בעבודה בענף ובהמשך הלימודים וההשתלמות???

מאד, במשקים קיים צורך ורצון לשלוח להתשלמות גם חברים, שעדיין אינם שולטים בעברית וגם לתת איזו תמורה או צ'ופר למתנדבים, שעובדים ברפתות, ולא פעם במסירות רבה, לא פעם במשך חודשים ושנים, ולא פעם אפילו נקלטים במשק והופכים לחברים לכל דבר.

הפעם באו לקורס 28 משתתפים מ-24 משקים. ממסדה, גניגר, דורות וכפר גליקסון באו שני משתתפים כל אחד. ארצות המוצא שלהם: 9 מאנגליה, 7 מארצות-הברית, 3 מהולנד, 2 משווייץ ומאוסטרליה ו-1 מבלגיה, דרום-

רשמים מתאילנד – הבקר לחלב בה, וסיכויים לייצוא

בנימין לב, המחלקה לבקר, שה"מ

בפקולטה לוטרניריה נפגשנו עם משקיעים פוטנציאליים ברפת וכמובן עם אנשי משרד הפיתוח לחקלאות שהיו המארגנים שלנו. בכל הפגישות האלה סיפרנו על הבקר בישראל והצגנו 6 פעמים את סרט הוידאו של התאחדות מגדלי בקר על הבקר בישראל שעשה רושם רב! (אלון קמה המופיע בסרט מוכר לחלק מן הצופים).

ששה שבועות זה זמן ארוך להעדר מהבית, אבל זמן קצר בכדי ללמוד ולהכיר ארץ. בכל זאת, תוך שהותנו שם נפגשנו עם אנשים רבים מרמות שונות העוסקים בנושא – חקלאים פשוטים, אנשי משרד החקלאות, אנשי הבנק, חוקרים, פוליטיקאים, משקיעים פוטנציאליים ועוד. סיירו בכפרים ברפתות והצטרפנו גם לסיורים המקצועיים של אנשי משרד החקלאות, כך, שאפשר היה לקבל איזו שהיא תמונה אודות הבעיות של הבקר לחלב שם.

לאחרונה שהיתי קרוב לששה שבועות בתאילנד במסגרת מה שמכונה "קורס נייד" בנושא בקר לחלב באמצעות מש"ב (מכון לשיתוף בינלאומי של משרד החוץ). הצוות כלל את ד"ר א. הדני (ראש הצוות), את ד"ר י. קלי ואת עבדכם הנאמן. במשך 3 שבועות הראשונים העברנו בצ'נג'ימאי (עיר הבירה של המחוז הצפוני) קורס לאנשי משרד הפיתוח לחקלאות מכל תאילנד העוסקים בבקר לחלב. קיימנו פגישות עם החוקרים בענף בעלי חיים של אוניברסיטת צ'נג'ימאי ודיון על טיפוח הבקר בתאילנד. אחר כך עברנו לבנגקוק, שם העברנו סמינריונים לאנשי הבנק לפיתוח החקלאות במשך 3 ימים. וסמינריונים קצרים יותר בשלושה קואופרטיבים חקלאיים מדרום וצפון לבנגקוק. כמו כן, קיימנו פגישה עם הועדה החקלאית של הסנאט, ועוד העברנו סמינריון באוניברסיטת בנגקוק צ'וללונגקורן (Chulalongkorn).